

בעלון נעסוק בתוכן שיעור 585 שנערך ביום ב' ברמת השרון ברחוב הקוצר 2, בשעה 19:00, במדרשת "ברינה יקצור", בנשיאות מו"ר הגאון רבי יעקב אדלשטיין זצ"ל.

עלון מס' 472 שנה י' העלון מוקדש לע"נ הרה"ג יעקב אדלשטיין זצ"ל 'א תמוז תש"פ

999 תרפ"ח

חֶקֶת - תוֹכֵן עֲנִינֵי הַפְּרָשָׁה

- א. מצות "פרה אדומה" - אופן עשית 'מי חטאת', סדר טהרת אדם שנטמא במטומאת מת דיני המת וטומאת מת (שמטמא אדם, כלים ואהל המת) (ט).
- ב. עם ישראל מגיע למדבר צין. מיתת מרים, נסיון מי מריבה - הוצאת מים מן הסלע, ועונשם של משה ואהרן שלא להיכנס לארץ ישראל (כ, א-ג).
- ג. משה מבקש מאדום לעבור דרך ארצו (שולח מלאכים), ומלך אדום סירב, ובני ישראל הלכו מסביב לאדום (כ, יד-כא).
- ד. פטירת אהרן בהר ההר, ויבכו בני את אהרן 30 יום (כ, כב-כט).
- ה. חֶרְמָה - מלך ערד נלחם בישראל, ישראל התפללו ונדרו שיתנו את השלל לה', וה' נתן אותם בידי ישראל (כא, א-ג).
- ו. 'וַיִּסְעוּ מֵהַר הָהָר' - תלונות בני ישראל על הלחם והמים, ה' שולח בעם נחשים, משה נושא תפילה לה'. וציווי ה' לעשות נחש נחשת, ומי שהביט בו נרפא (כא, ד-ט).
- ז. מסעי בני ישראל והנס בנחלי ארנון (כא, י-יז).
- ח. 'אֲזַיִשִׁיר יִשְׂרָאֵל' - שירת הבאר (כא, יז-כ).
- ט. ה' נותן את סיחון מלך האמורי ואת עוג מלך הבשן, בידי עם ישראל (כא, לה).
- י. בני ישראל חונים בעֲרָבוֹת מוֹאָב מֵעֶבֶר לַיַּרְדֵּן וַיִּרְחוּ.

"וְלִקְחוּ לְטָמֵא מֵעֶפֶר שְׂרֵפַת חַטָּאת וְנָתַן

עֲלֵיו מִיַּם חַיִּים אֶל פְּלִי" (יט, יז)

"ולקחו לטמא" - בלשון רבים, משום "הבא לטהר מסייעין אותו" - הכל מסייעין אותו לבוא לידי הטהרה. אבל "ונתן" עליו מים חיים - בלשון יחיד, כי להשפיע עליו מים חיים מן הדעת העליונה, יכול רק "יחידו של עולם", ככתוב: "וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם".

"בָּאֵר חַפְרוּהָ שְׂרִים פְּרוּהָ נְדִיבֵי הָעָם..." (כא, יח)

מבאר מרן החיד"א זצ"ל: התורה הקדושה אין לה קץ, בכל דור ודור מחדשים חכמי הדור חידושים בהלכה, שלא היו ידועים עד כה, כי כשמעמיקים מגלים מטמוניות וזהו: "באר" - היא התורה, "חפרוה שרים" - אלו גדולי הדורות ואחריהם, "כרוה נדיבי עם" - כל אדם מחוייב ללומדה ולהעמיק בה כפי יכולתו ויזכה לקיימה יותר בשלימות. ועוד "באר חפרוה שרים כרוה" ראשי תיבות "בחשך", לרמז, שהתורה היא ששמרה והגנה על עם ישראל בחשכת הגלויות והצרות שעברו עליהם. [מעין השבוע]

פרשתנו בתחילתה עוסקת בפרה אדומה על כל פרטיה והלכותיה. וכתוב בפרשה (ט, ב): "זאת חקת התורה אשר צוה ה' לאמר דבר אל בני ישראל ויקחו אליך פרה אדומה תמימה אשר אין בה מום אשר לא עלה עליה על", מדוע נאמר: "ויקחו אליך"? אמר הקב"ה למשה "לעולם היא נקראת על שמך - פרה שעשה משה" (רש"י).

בכל הפרות האדומות שהיו בדורות הבאים ערבבו מעט מאפר הפרה שעשה משה במדבר. חשיבותה של הפרה האדומה שעשה משה רבינו היתה רבה במיוחד, משום שמשה רבינו זכה לדעת את סוד הפרה האדומה כפי שנאמר; לך אומר את סודותיה ולבני ישראל תהיה חוקה, זאת אומרת לקיים את המצוה מבלי לדעת את טעמה, ועל כך נאמר: "חקה חקקתי גזרה גזרתי, אי אתה רשאי לעבר על גזרתי" (מדרש במדבר רבה יט, א).

וכתב הרמב"ם (הלכות פרה אדומה פ"ג ה"ד): "תשע פרות אדומות נעשו משנצטוו במצוה זו, עד שחרב הבית בשניה. ראשונה - עשה משה רבינו, שניה - עשה עזרא, ושבע מעזרא עד חורבן הבית, ועשירית יעשה המלך המשיח". הפרה שעשה משה רבינו שימשה לכל דורו ולדורות הבאים, עד לימי שלמה המלך. שמונה מאות וארבעים שנה השתמשו בפרה אדומה אחת.

בזמן בית שני היו שבע פרות אדומות נוספות, כי מחמת נסיבות הימים ההם, היתה הטומאה מצויה לרוב, והיו צריכים להשתמש שימוש רב באפר הפרה.

עזרא הסופר היה צריך לעשות פרה בזמן שעלו מן הגולה לארץ ישראל והיו בהם טמאים רבים, ויוחנן כהן גדול היה צריך לעשות בזמן המלחמה עם היוונים, שרבה היתה הטומאה בארץ בגלל שהיוונים טמאו ולא נתנו אפשרות לעם ישראל להטהר.

רבי נפתלי הרץ זצ"ל, תלמידו של רבנו האר"י, כותב בספרו "עמק המלך", שבמחילות הר הבית, שלוש קומות מתחת לאדמה, טמון ארון הברית ובו לוחות ושברי לוחות, וכן מונחים שם צנצנת המן ומטהו של משה רבינו ומטה אהרן, וכן יש שם את צנצנת אפר הפרה האדומה שעשה משה רבינו.

הנביא יחזקאל בנבואתו אמר שלעתיד לבוא, כשיבנה בית המקדש בב"א: "וְזָרַקְתִּי עֲלֵיכֶם מִיַּם טְהוֹרִים וְטַהַרְתֶּם מִכָּל טְמֵאוֹתֵיכֶם וּמִכָּל גִּלּוּלֵיכֶם אֶטְהַר אֶתְכֶם" (יחזקאל לו, כה).

דהיינו, הקב"ה יעמיד אותנו על אדמת הר המשחה מעל הר הזיתים במקום שאין טומאת מתים, יפתח את מחילות ההיכל שלוש קומות מתחת להר הבית, יש שם כפיין על גבי כפיין ומערה על גבי מערה, יוציא משם את אפר הפרה אדומה שעשה משה, ויערב בפרה אדומה שיעשה מלך המשיח בעצמו, ויזה עלינו מאפר פרה אדומה בשביעי ובשלישי, ואחר כך נהיה כדרגת נביאים, שנאמר (יואל ג, א): "וַנִּבְּאוּ בְּנִיכֶם וּבְנוֹתֵיכֶם". ועוד נאמר (יחזקאל שם פס' כו-כו): "וְנָתַתִּי לָכֶם לֶב חָדָשׁ... וְאֵת רוּחִי אֶתֵּן בְּקִרְבְּכֶם". כלומר עם ישראל יהיו בדרגה רוחנית כל כך גבוה וטהורה ולְבַבּוֹתֵיהֶם יהיו משועבדים לאבינו שבשמים - ה' יתברך, וע"י זה אף אחד לא יחטא וכמובן הייסורים יבדלו והצרות יפסקו.

ויהי רצון שיקויים בנו הפסוק (ישעיה לה, י): "וּפְדֵינִי ה' יְשׁוּבוֹן יְשׁוּבוֹן וַיָּבֹאוּ צִיּוֹן בְּרִנָּה וְשִׁמְחַת עוֹלָם עַל רֵאשִׁים שְׂשׂוֹן וְשִׁמְחָה יְשִׁיגוּ וְנָסוּ יְגוֹן וְאִנְחָה".

מתפללים

"זאת התורה אדם פי ימות באהל..." (יט, יד)

מהי התכלית?

סיפר ה"חפץ חיים" כפי ששמע ממנו אחד מתלמידיו, רבי אברהם אבא קוסווסקי, אב"ד ינובה: מעשה באדם שנעשה עשיר גדול, פתח חנויות והצליח מאוד בעסקיו. באחד הימים גמלה בליבו החלטה, שעליו 'לעשות מעשים' גם עבור העולם הבא שלו. "מה יהיה באשר לעסקים"? - שאלה אותו אשתו. "לכי לבית הקברות ותדפקי על המצבה שלי", ענה לה. "על מה אתה מדבר" - תהתה, "הלא ברוך ה' אתה חי וקיים ונמצא פה"! נכון, אבל אם הייתי קבור, האם שייך היה שאפתח את העסק? לא. ומה ברצונך שיהיה כעת? יש לנו ילדים. ברצוני שהם יכנסו לעסק הזה, ואני מעתה ואילך אעסוק אך ורק בתורה. הילדים הוזעקו, נבהלו לשמע דברי אביהם וביקשו תקופת חפיפה, כדי שיוכלו ללמוד את רזי המקצוע. "לא צריך חפיפה" - סירב אביהם, "גם אין צורך שאעשה חלוקה מסודרת ביניכם. תסתדרו בעצמכם, בדיוק כפי שהייתם עושים אילו הייתי כעת בעולם האמת!" ובאמת, הוא עזב את הכל, בלי שום הודעה מוקדמת, וישב ועסק בתורה יומם ולילה. הוא הספיק לעשות סיום הש"ס ולשולחן ערוך! גם קודם לכן זכה לכבוד בשל עושרו הגדול, אולם כעת היו הבריות מכבדות אותו מסיבה אחרת לגמרי - בשל היותו תלמיד חכם. ומה היה עם כספו? באו ילדיו ונכנסו לעניינים. בתחילה לא ידעו מאומה, אחר כך התייעצו עם אנשים טובים, והחלו להצליח. ברבות הימים, כאשר ראו הבנים כי הערך החשוב ביותר בעיני אביהם הוא התורה הקדושה, באו גם הם בעקבותיו, באומרים: הנה אבינו שידע את כל רזי המסחר והצליח בו, עזבו משום שידע שערכו האמיתי של האדם הוא שיעור גדלותו בתורה!

הוסיף הצדיק רבי אברהם אבא קוסווסקי: ה"חפץ חיים" סיפר את הסיפור על אחרים, אבל כך הוא עצמו נהג: הוא פתח חנות מכולת, ואנשים היו באים ועומדים בתור כדי לזכות לקנות במכולת הזו... הוא נהג ביושר מופלג. כשהיה, לדוגמא, אחד הלקוחות קונה דג מלוח, ושוכח לקחתו הביתה, היה ה"חפץ חיים" מחזר על כל בתי ראדיו, מוצא את השוכח ומביא לו את הדג, כדי שלא להיכשל חלילה בגזל. לא לחינם התרבו שם הקונים.

אשתו היתה עובדת בחנות, וה"חפץ חיים" היה עוזר לה עם החשבונות. עד שיום אחד החליט שאינו יכול לעשות זאת, ואמר לה שתחשוב כאילו אינו בעולם הזה כבר. מה היתה עושה במקרה כזה? וכי היתה באה לבית הקברות כדי לשאול אותו על החשבונות?... מה שביכולתה לעשות - תעשה בעצמה, ואם אינה מסוגלת להסתדר, הם יסגרו את החנות... בסופו של דבר החנות אכן נסגרה, והוא עצמו ישב וכתב את ספריו יומם ולילה. פרנסתו היתה מן הפרוטות שהרוויח מהם.

זאת הכוונה בפסוק שלפנינו - "זאת התורה אדם כי ימות באהל". כאשר יחשוב אדם שהוא נמצא בבית הקברות, הוא יוכל לזנוח את כל ענייני העולם הזה אחר גבו ולשבת ולעסוק בתורה.

הגמרא אומרת (תמיד לב). ששאל אלכסנדר מוקדון את זקני הנגב: "הרוצה לחיות מה יעשה?" אמרו לו: "ימית עצמו, מכיון שרק אז הוא יכול להרגיש את החיים. לאדם אין חיים, הוא רץ כל הזמן. אומרים לו: תעצור לרגע! היית יכול להמשיך לרוץ? שב רגע אחד, תנוח לחמש דקות,

תתבונן בחיך! ההתבוננות הזו תקנה לך את ההבנה מה אתה צריך לעשות בחיים שקיבלת מהשם יתברך.

אין התורה מתקיימת אלא באדם שממית את עצמו, פירושו: באדם הזוכר שיבוא זמן שיצטרך למסור את חייו, והוא זוכר לשבת עם עצמו ולשים לב איך לחיות!

מעשה מזעזע שסיפר רבי אליהו הכהן זצ"ל, בעל ה"שבט מוסר" (שחי לפני למעלה משלוש מאות שנה), מפי אחד הרבנים: אביו של אותו רב (שהיה רב בעצמו), הלך לאחת הערים ונכנס למקום שבו היתה כת של בחורים, אשר כל ימיהם היו עוסקים בתענוגות, שתיה ואכילה. בחורים אלו היו כופרים בעיקר, כאילו 'אין דין ואין דין'. מילאו את תאוותם בהבל הבלים ולא היתה עבירה שלא עברו עליה ר"ל.

הם היו מסוג בני האדם שרוצים כל הזמן ליהנות, "לכייף"... לטייל בתאילנד... ללכת לג'ונגל... לראות את הודו... אותו רב נכנס אצל כת הבחורים הללו, על פי בקשתם, שנתבקש לברך את אחד החברים שחלה ונטה למות. כשנכנס שמע את החולה צועק בקול רם: "הצילוני! הצילוני! הצילוני מזה שעומד לפניי וחרב שלופה בידו, ורוצה לחתוך את בשרי חתיכות, חתיכות!" הוא זעק זעקות איימים: "ראו מה קרה לי משום שעברתי עבירות!" והיה מזכיר עבירה שעבר וצועק: "בגללה הוא רוצה לחתוך אותי!" כל חבריו החלו רועדים למשמע הצעקות והבכיות. הרי כולם עשו את אותם מעשים מתועבים! סיפר הרב: נכנסתי אליו והיו סביבו אנשים וטף, וכולם שומעים ומהרהרים בתשובה גדולה מאוד. והיה נתון הבחור בצעקה זו כמו שמונה-תשעה ימים! אמרו לו החכמים שהיו שם: "תתודה על החטאים שלך!" ואמר: "חס ושלוש! אוי ואבוי לי אם אתוודה! הוא עומד עלי לחתוך אותי!" השטן היה עומד על ימינו ולא נותן לו לעשות תשובה.

אמרו לו: "תחזור בך!" ולא הסכים - חלילה לו! מלאך המוות עומד מולו ומאיים שיחתוך אותו לחתיכות אם יאמר שהוא חי חיי שקר בעולם וטעה. אמרו לו: "תגיד שמע ישראל!" והוא השיב: "איני יכול". כל אנשי העיר הגיעו לשם, והיו רואים את המחזה שנמשך כמה ימים. בכל אותו הזמן אמר לו הרב: "אולי בכל אופן", אך הוא לא הסכים, עד שלבסוף יצאה נשמתו בלי לומר שמע ישראל!

זאת התורה אדם כי ימות באהל - אם אתה רוצה לחיות ולמות כיהודי החי חיי תורה, ואינך רוצה שברגעים האחרונים לחיך יעמוד עליך מלאך המוות ויבלבל את דעתך עד שכבר לא תוכל לתקן, תכין מודעה מראש - שאם יבוא הרשע ביום המיתה ויאמר לך לכפור - שלא תכפור ח"ו, אלא תהיה באמת מאמין בה, ה' אלוקינו ה' אחד!

"אדם כי ימות" - תתבונן בסוף החיים, ותזכור איך מלאך המוות עומד עליך ביום המיתה, ואז תזכור לקיים את דברי התורה הקדושה.

"וַתִּשֶׁתְּ הָעֶדְהָ... (כ, יא)

שאלו פעם את הרה"ק רבי נפתלי מרופשיץ זע"א, מפני מה שותים החסידים יין שכר? השיב להם כי הם מברכים "שהכל נהיה בדברו".

אמרו לו, אי משום כך הם יכולים לשתות מים, שאף עליהם מברכים שהכל.

אמר להם הרבי, יהודים אשר יודעים "שהכל נהיה בדברו" של ריבונו של עולם מגיע להם כוסית יין שכר.

זאת חקת התורה אשר צוה ה' לאמר דבר

אל בני ישראל ויקחו אליך פרה אדמה" (יט, ב)

עיקר קריאת פרשת פרה מכוונת על טהרת הלב מן העוונות. רבי צדוק הכהן מלובלין מפרש את דברי הנביא יחזקאל: "וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם מכל טומאותיכם, ומכל גלוליכם אטהר אתכם"... מכאן מוכח שעיקר טהרת פרה אדמה היא הנקיות והזיכוכ מן העוונות ("פרי צדיק" פרשת פרה, אות ז).

"החתם סופר" (דרשות ל"ג) מסביר את העניין שבאפר הפרה: "משום כן אמרה התורה להיטהר ב'אפר פרה', לרמז לאדם שישוב בתשובה אל ה', על ידי שיהיה בעיני עצמו כעפר ואפר. כי על ידי תשובה מתוך הכנעה ושפלות הרוח זוכים לטהרה". עוד ממשיך ה"חתם סופר" וממשיל את מי החטאת לדמעות: "ואף גם זאת, שישפוך דמעות מתוך שברון לב, ודמעות אלו יחשבו לו כהזאת מי חטאת".

עיקר הטהרה הוא על ידי לימוד התורה, במדרש רבה בפרשת במדבר מובאים דבריו של רבי יוסי ברבי חנינא: "אבל עתה, בעוונותינו הרבים, שחרב בית המקדש, אין לנו טהרה, אלא כשאנו לומדים ועוסקים בתורת פרה ובמצוותיה, על ידי זה אנו נטהרים".

באופן זה מסביר ה"רוקח" את הפסוק "זאת חוקת התורה" כך: "הוקשה חוקת התורה לפרה אדמה, מה פרה אדמה מטהרת, אף התורה מטהרת לומדיה לשמה.

הש"ה כותב כי "אף בזמן שאין אפר פרה, יוכל אדם לטהר את עצמו כשדבק בהתמדת התורה, ולומד ומלמד על מנת לשמור ולעשות ולקיים".

זאת חקת התורה... (יט, ב)

התורה נקראת "חק", וגם הבריאה, השמים והארץ, נקראים "חק", כמו שנאמר (ירמיהו לג, כה): "אם לא בריתי יומם וְלַיְלָה חֲקֹת שָׁמַיִם וְאָרֶץ לֹא שָׁמַתִּי".

ללמדנו - אומר בעל ה"אשיב אברהם" - שהתורה היא חק בדיוק כמו השמים והארץ, וכשם שמבינים שהשמים והארץ אינם משתנים לעולם, וגם בשנות האלפים יישארו כשהיו - כך גם התורה לא תשתנה מחמת הזמנים, ואי אפשר להתיר איסורים בטענה ש"הזמנים השתנו"...

זאת התורה אדם פי ימות באהל... (יט, יד)

אמר ריש לקיש אין דברי תורה מתקיימין, אלא במי שממית עצמו עליה, שנאמר: "זאת התורה אדם פי ימות באהל" (מסכת שבת פג:).

ויש לבאר את מאמר חז"ל כך: כאשר האדם עוסק בתורה, הרי אפילו לאחר שימות יאמרו שמועה מפיו, ועל ידי זה ייחשב שנמצא בבית המדרש גם לאחר פטירתו...

וזו כוונת רבי יונתן, שאמר (שבת, שם): 'לעולם אל ימנע אדם את עצמו מבית המדרש ומדברי תורה, ואפילו בשעת מיתה, שנאמר: 'זאת התורה אדם כי ימות באהל' - אפילו בשעת מיתה תהא עוסק בתורה, דהיינו: שאפילו לאחר שימות ייחשב כאילו עדיין הוא חי יושב בבית המדרש ועוסק בתורה... [פנים מאירות]

ויאמר ה' אל משה אל תירא... (כא, לד)

סיפור הרב צביאלי בן צור מרצה בכיר ב"ערכים": בעיר יפו פתחו גן ילדים חרדי. בשנה הראשונה היו בו ארבע ילדות בלבד, בשנה השניה קפץ מספר הילדים למאה! כיצד קרה הדבר? ישנו סיפור מופלא העומד מאחורי זה, והוא: בין ארבע הילדות שהיו בגן היתה בת יחידה להוריה. פעם היה האב בא לקחת אותה מהגן ופעם האם.

ביום מן הימים, היה זה ראש חודש, האב והאם - כל אחד היה בטוח שהשני לקח אותה, ומה שקרה שהיא נשארה בגן. הילדה יצאה החוצה לחכות להורים ומשהם לא באו החליטה לעשות מעשה קונדס. היא נכנסה לגן והתחבאה לגננת. הגננת ראתה שאין אף אחד בגן, סגרה את הגן והלכה... ההורים הגיעו הביתה ומגלים שכל אחד סמך על השני שיביא את הילדה - והילדה איננה!!!

הדבר יצר דרמה אמיתית. משטרות ומתנדבים החלו בחיפושים והמשטרה אמרה להורים שצריך קודם ללכת לבדוק אם היא נמצאת בגן, ואם לא, צריך לערב את השב"כ משום שיפו היא עיר מעורבת של יהודים וערבים ואולי מדובר במעשה לאומני. הגן הסתיים בשעה 16:00 והנה בשעה 17:00 המשטרה מגיעה בליווי ההורים לגן שהיה מבודד וחשוך. הם פותחים את הדלת מדליקים את האור ורואים לתדהמתם את המחזה הבא - ילדה קטנה יושבת לה בפינת החדר מכווצת אל תוך תוכה ומחבקת את עצמה. ואיך שהיא רואה אותם היא קמה על הרגליים ואומרת "שלום לאבא, שלום לאמא ותודה לאלוקים ששלחת לי את אבא ואמא!" היתה שם התרגשות מטורפת - לא היתה עין שלא דמעה - כולם בכו!

לאחר שנרגעו קמעה, שאלו אותה מה קרה? וכך היא מספרת: התחבאתי לגננת, וכשהיא הלכה היא סגרה את הגן. באתי לצאת ולא יכולתי. לאחר מכן נהיה חושך ומאוד מאוד פחדתי. ישבתי בפינה חיבקתי את עצמי ועצמתי עיניים כדי לא לראות את החושך. ואז נזכרתי במה שהגננת לימדה אותנו בבוקר כשקראנו את ההלל: "ה' לי לא אירא מה יעשה לי אדם" היא שרה איתנו את הפסוק הזה כמה פעמים ולימדה שהקב"ה נמצא איתנו ולא צריך לפחד מאף אחד. וממשיכה הילדה ומספרת: עצמתי עיניים ואמרתי להקב"ה הרי אני לא לבד, "ה' לי" ואם כן "לא אירא, מה יעשה לי אדם", אתה יכול לקרוא לאבא ואמא שלי שיבואו לקחת אותי?! כל כמה דקות פתחתי את העיניים לראות אם אבא או אמא באו לקחת אותי ועכשיו שבאתם, תודה לאבא, תודה לאמא ותודה לה' ששלח לי את אבא ואמא...

גן הילדים הזה גדל מארבע למאה ילדים. וזה בעקבות העובדה שכל אבא וכל אמא הבינו שהמתנה הכי גדולה שהם יכולים לתת לילדים שלהם בעולם זה לדעת שהקב"ה נמצא עם האדם בכל עת, בכל זמן ובכל מצב!

ויבכו את אהרן שלשים יום... (כ, כט)

טעם הבכי על המת כדי שיכניע את ליבו שסוף כל אדם למות. והחמירו חז"ל בג' ימים ראשונים של אבלות, משום שהנשמה קשורה עדיין מאד לגוף, ומרחפת עליו ורוצה לחזור אליו. ולאחר ג' ימים משתנה זיו פניו של המת, והנשמה הולכת לה, והטעם שמתאבלים שלושים יום, שהנשמה עולה מעולם העשיה לעולם היצירה, ומהיצירה לבריאה, וכשמגיע לעולם האצילות נגמרים הייסורים, ובכל יום עולה הנשמה ממקום למקום.

ברגע שידעתי שהכסף אינו שלי, לא הייתה בליבי חלילה כל נקיפת מצפון על השאלה שהצגתי בפני הרבנים. אדרבה ואדרבה, פיעמו בקרבי רגשות שבח והודיה להקב"ה שהצילני מעוון גדול".

אין ספק כי אברך זה שקיים כהלכתו את דבר המשנה וביטל רצונו ותאוותו מפני רצון ה', בוודאי לא יצא נפסד מכך, ואף זכה שהקב"ה יעשה רצונך כרצונו...

וכך מספר האברך את שארע לו לאחר מכן: לאחר המעשה ההוא שלא לקחתי את כספי הצוואה, הגיעה אלי ירושה אחרת, שם נעשה הכל כדת וכדין, אבל לגבי הירושה הראשונה הגר"י סילמן הורה שרק אם אחד היורשים יאמר שהוא מוותר על הסכום, יהיה מותר לי לקחת את הכסף. בדרך הטבע לא היתה כל סיבה לכך שיוותר על שמגיע לו, אך בהגיעי אליו נדהמתי לשמוע כי הוא מוחל ומוותר בלב שלם ואין לו כל תביעה!" [אור דניאל]

"וּמְדַבֵּר מִתְּנָה..." (כא, יח)

דרשו רבותינו (מסכת נדרים נה): "מאי דכתיב 'ממדבר מתנה', כיון שעושה אדם עצמו כמדבר שהוא מופקר לכל, תורה ניתנת לו במתנה".

כשהיה רבי שמחה בונם מפשיסחא זצ"ל מגיע לגמרא זו היה אומר: יש מבני אדם הטועים טעות קטנה, במקום להפקיר עצמם כמדבר, הרי הם מפקירים את אחרים ועדיין הללו תוהים ותמהים, מפני מה לא יזכו שהתורה תהא נתונה להם במתנה.

"על פן יאמרו המושלים פאו חשבון" (כא, כז)

אלו המושלים ביצרים - סיפור

בספר "טובך יביעו" מספר הרב יצחק זילברשטיין שליט"א: יום אחד קיבל אברך הזמנה להגיע למשרד עורכי-דין בת"א. פליאתו היתה רבה, וגדלה שבעתיים כשהתברר לו שהוא מוזמן למשרד העו"ד בעניין ירושה שהועברה אליו ע"י קשישה שנפטרה לא מזמן.

"הנה ההמחאה לפניך. רק תחתום לי שקיבלת אותנו ואתה יכול ללכת" - אמר לו עורך הדין שטיפל בצוואה.

האברך הביט חליפות בהמחאה ובצוואה, ולא הצליח להיזכר מי היא הנפטרת שהואילה בטובה להשאיר לו סכום כסף מכובד שיסייע לו בנישואי ילדיו שהגיעו לפְּרָקָם. רק לאחר דקות ארוכות נזכר: הייתה זו אישה ערירית שלא היו לה עמו קשרי משפחה. היא הכירה אותו מתוך ידידותה עם הוריו, וכיוון שלא היו לה קרובים, החליטה להעביר את הכסף לאברך זה, שהינו אחד מאברכיה החשובים של העיר בני ברק.

"ברגע הראשון שמחתי מאוד על הבשורה, וכמעט שעמדתי לברך את הברכה הראויה למעמד שכזה", מספר האברך, "אך ברגע שלאחר מכן עלו במוחי אי אילו ספקות באשר לכשרות הצוואה, אם היא נעשתה לפי כל כללי ההלכה". הוא ניגש לרבי יהודה סילמן שליט"א כדי לברר את העניין, ובינתיים הודיע לעו"ד שבשלב זה ישאיר את הכסף אצלו. עורך הדין השתומם ונפעם: "מעודי לא קרה לי כדבר הזה, שאציג לפני בן-אדם המחאה בסכום כסף כה גדול, אודיע לו שהכסף הועבר אליו, והוא יסרב בשוויון נפש?!"...

המשפטן מנסה לשכנע את האברך היקר לקחת את ההמחאה ולחתום על הטופס המאשר את הגעת הכסף ליעדו, אך האברך מסרב בתוקף: "יתכן שהכסף אינו שייך לי, ואיך אעז לגעת בו?" - "מה הפירוש שהכסף אינו שייך לך? הרי האישה הזו כתבה צוואה בחייה, וגם העמידה עדים כשרים לכך שעשתה זאת בצלילות הדעת, ואיך תאמר שהכסף לא שלך? מדוע? - התפלא העו"ד, אך האברך בשלו: "לא מספיק שהנפטרת תרצה להעביר הכסף אלי. גם הקב"ה צריך להסכים לכך, ועד שלא אהיה בטוח שגם הוא הסכים, לא אגע בכסף".

חששותיו התאמתו כאשר ניגש אל הרב ושטח לפניו את העניין. הגר"י סילמן הורה לו לברר אם עשו קניין בצוואה, וכשחזר לת"א השיב עוה"ד בשלילה.

במקרה כזה, אמר הרב, הדין הוא שהירושה אינה עוברת אל האברך, שאינו קרוב משפחה, אלא חוזרת אל היורשים. ובמילים אחרות: יש ביד המוריש אפשרות להעביר את כספו למי שירצה, אולם כל זאת בתנאי שהצוואה נעשתה כדין תורה. אולם אם הדבר לא נעשה כך, חוזרת הצוואה ליורשים. ולמרות שבמקרה זה לא ידוע היכן היורשים, אבל כיוון שאין איש בישראל שלא יהיו לו יורשים - הרי שאסור לך להשתמש בכסף", אמר הגר"י סילמן, ששלח את האברך גם אל הגר"ש רוזנברג וגם הוא לא מצא כל היתר.

"האם מותר לי לפתוח גמ"ח בסכום הכסף הזה?" שאל האברך את הגר"י סילמן. "האם מותר לך לפתוח גמ"ח בכסף שאינו שלך?" החזירו הגר"י ס.

הרבנים פסקו שלא די שאסור לקחת את הכסף, אלא שהאברך מקבל מעתה דין של שומר אבידה, ומחובתו לפתוח "חשבון דולרי" כדי לשמור על ערך הכסף, עד שתתברר זהותם של הקרובים.

מספר האברך: "לא היה לי קשה לקבל את פסק ההלכה;

בברכת התורה

רוזן ברינה

"לְאֲדָם מְעַרְכֵי לֵב וּמַה' מַעֲנֵה לְשׁוֹן" [משלי טז, א]

לְעִילּוֹי נִשְׁמַח מו"ר אבי יעקב בן רחל וצדוק

מרת אימי: שרה-סרח בת שמחה ויוסף

מרכוס מרדכי בן רבקה ויוסף: דינה בת שרה

נפתלי בן רוזה: סמי בן שמחה: גורג'י בן שמחה

רבי מאיר בן אשר: יוסף חיים בן לאה: יהודה בן טובה

סלמן בן חבו ודוד: יעקב בן סאלם: חיים בן דוד ורחל

אשר מסעוד בן זוהרה: רחמים בן חאורו אברהם: שלמה בן זוהרה

אפרים בן ציון ורבקה: עופר בן יחיאל: סמי בן חנה

משה אהרן בן מאיר יצחק: מאיר בן שמחה: ישראל מאיר בן עטרה

מינה בת מרדכי שמואל: יפה נדרה בת נעימה: רוזה בת שמשון

מרים בת עזיזה: נוראני בת מרים ורבי: כתון בת חביבה: אהובה (דייץ) בת טובה

שמחה בת סרח: חיה בת יוסף: רחל בת חנה: חנינה בת כמיסה

הנצלחה: אריה (לאון) בן מלכה: אליעד יעקב בן פאולה

זיווג הגור: זרהבת אטו: ג'ימי שמואל בן אסתר (Jimmy Shmuel ben esther)

רחלי בת זרהבת: עדינה בת שמחה: הדס-הודיה בת פאולה: אלקנה רחמים בן איריס

לרפואת:

הרב מאיר נסים בן כסאנה שליט"א
אברהם בן חנה: יעקב ישראל בן גלית
אורטל בת גלית ויקטוריה בת שרה: זוליס בת חנה
דוד בן שמחה: מנחם בן עלזיה: איתן חיים בן שלומית
פאולה בת דינה: זרהבת חוה: גלית בת רות
מרים קוק בת רבקה: אילה לאה בת ציפורה
שרה בת רבקה: שרה תהילה בת חנה
אברהם בן אנט: פיבי בת חביבה בת חמו
איראל בן אביגיל: שושנה בת שדרה
רחל בת טארה: חת בת לינה: מרת בת רחל

לזרע של קימא:

יהודה יחזקאל יוסף בן רחל מרים
נפתלי שלמה בן לאה: ליאור בן דינה
שושנה ריזל בת מינה: שירה בת שושנה
מיטל בת לולו: ליאת בת ויקטוריה
שמחה צביה בת רחל
יובל בן שלומית
רחל בת חיה

להזמנות, להקדשות ולתרומות בסלולרי - 050-3828752

או במייל: Ronbarina@gmail.com

כתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון מ.4741102

מצוה לתרום מכספי מעשר לזיכוי הרבים

ניתן לשלוח צ'ק לכתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון מ.4741102